

En perill de mort

BAMBÚ LECTOR 5

1 Observa la coberta i treu-ne conclusions a partir del títol i de la il·lustració.

► Quina relació creus que tenen l'home i l'ós representats a la coberta?

- L'home és un caçador d'ossos per vendre'n la pell.
- L'ós polar es fa amic de l'home.
- L'home és un explorador que caça un ós per sobreviure.
- L'ós vol atacar l'home.

► Llegeix-ne el títol i encercla el tipus de novel·la que creus que és:

EN PERILL DE MORT. La conquesta del pol

policiaca

d'aventures

d'intriga

de fantasia

d'amistat

2 Explica què saps del pol nord, dels homes que hi habiten i dels seus costums.

3 Llegeix la contraportada del llibre per saber més coses de la novel·la, de què tracta i qui són els protagonistes.

La nostra gran aventura va començar durant l'estiu de 1908. El comandant Peary em va venir a buscar. Jo, Matthew Henson, vaig marxar amb ell a la conquesta del pol nord. Ens disposàvem a embarcar al *Roosevelt*, a retrobar la immensa terra de Groenlàndia, a travessar extensions glaçades, per acabar la ruta en trineus fins al final del món, allà on els homes no han estat mai encara.

► Pinta d'un color la casella que creus que pot respondre a la pregunta.

En quin segle va tenir lloc aquesta expedició al pol nord?

segle XIX

segle XX

segle XXI

Creus que es tracta d'una novel·la històrica que relatarà fets que probablement van ocórrer?

SÍ

NO

Qui creus que és l'home que surt il·lustrat a la coberta?

El comandant Peary

Matthew Henson

Penses que l'expedició va aconseguir arribar allà on els homes no havien estat mai encara?

SÍ

NO

► Si el comandant Peary t'hagués vingut a buscar, l'hauries acompanyat? Per què?

- 1 Localitza i encercla en el mapa on es troben els indrets per on es van moure els protagonistes, per tenir una visió general del recorregut que van fer.

Nova Orleans Groenlàndia oceà Àrtic pol nord

- 2 Indica quin dels dos textos és una descripció i quin una narració.

Li vaig allargar un bitllet d'un dòlar. Ell em va respondre que no tenia canvi. Xop, em vaig allunyar amb les dents serrades. No hi podia fer res. Però jo sabia que ben aviat faria una cosa important.

Feia xafogor i els carrers estrets estaven envaïts de venedors d'aigua, carretes de cavalls, músics ambulants i pidolaires. Se sentien crits pertot arreu, amb aquell accent tan estrany del sud dels Estats Units. Al primer pis de les cases de fusta, als balcons de ferro forjat, hi havia dones estenent la bugada o netejant hortalisses.

3 Resum d'una petita història de presentació d'un home negre: el protagonista.

- ▶ De quin any parlem? _____
- ▶ De què treballava el protagonista? _____
- ▶ A quina ciutat era? _____
- ▶ A quin país es trobava? _____
- ▶ Què s'hi podia llegir, en els cartells penjats als bars, en aquella època?

- ▶ Què podien fer els homes i les dones negres en aquell moment al sud dels Estats Units, davant de conductes com la de l'home de la taverna?

- ▶ Escribeu tres coses que l'home negre havia fet i de les quals se sentia orgullós.

1a _____

2a _____

3a _____

4 Saps com afectava la discriminació a la població negra?

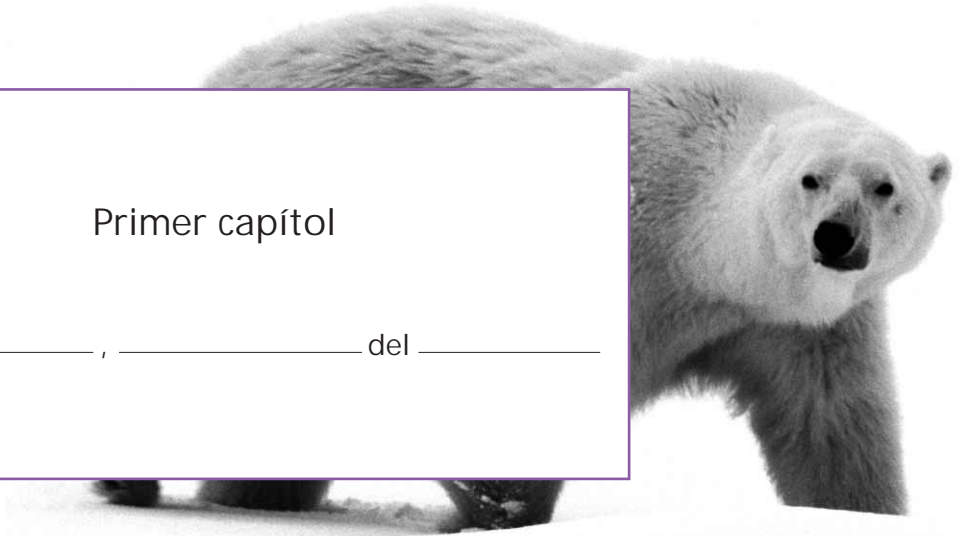
	SÍ	NO
En el transport públic els negres es podien asseure a qualsevol lloc.		
En el transport públic hi havia espais separats per a blancs i negres.		
Els infants blancs i negres anaven a escoles diferents.		
La població negra tenia l'entrada restringida en els bars i restaurants.		
En les eleccions, la població negra tenia dret a vot.		

- ▶ Creus que la societat ha canviat pel que fa a la igualtat de drets entre les persones?

- 1 Completa la portadeta del capítol per saber on es troben els protagonistes, a quina època i quin any.

Primer capítol

_____ , _____ del _____

- 2 Identifica qui diu les paraules següents; digues si realment crida el seu fill o vol parlar amb algú altre i què li vol comunicar.

Està parlant _____

Crida _____

Diu «fill meu» a _____

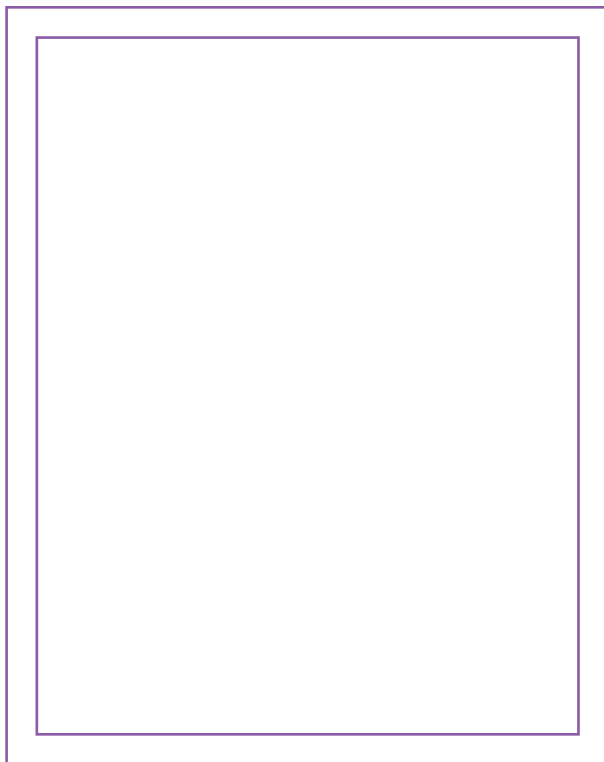
Li comunica que han arribat a _____

- Els esquimals cridaven *Miy maripalook* a Matthew. Saps què vol dir?

- Et criden d'alguna manera particular els de casa teva? O potser ho havien fet quan eres petit? Quina sensació tens quan ho fan, t'agrada o et molesta?

3 Fes un retrat del comandant Peary tal com te l'imagines a partir de la descripció.

Era un home de cinquanta-dos anys. El bigoti pèl-roig espès a penes li amagava el somriure de costat, i sota les celles esbullades, els seus ulls grisos espurnejaven.

4 Completa el text amb les paraules proposades i identifica de qui parlem.

a peu viatge cara de nen benjamí
universitat cabellera pont resistència

Un home de _____ abundant va travessar el _____ i se'ns va unir.

Tenia vint-i-tres anys i _____, era el _____ de l'expedició.

Acabava de sortir de la _____ i ja participava en el seu primer

gran _____. El comandant l'havia enrolat per la seva _____: era campió de marxes _____

El personatge és: _____

5 A Matthew li agradava el paisatge de Groenlàndia per la puresa de l'atmosfera i els seus colors extraordinaris; s'hi passava hores admirant-lo. Quin paisatge t'agrada a tu: l'urbà, el de muntanya, el de mar...? Descriu-ne un i raona per què t'agrada.

6 Com va ser la trobada amb els esquimals? Marca la resposta correcta.

☐ Els esquimals es van acostar al vaixell <i>Roosevelt</i> amb caiacs.	☐ Els esquimals es van acostar al vaixell <i>Roosevelt</i> nedant i silenciosos.
☐ Sota la mirada bocabadada de Borup, els esquimals van atacar Matthew.	☐ Sota la mirada bocabadada de Borup, els esquimals van abraçar Matthew.
☐ Els esquimals portaven males intencions.	☐ Els esquimals eren vells amics d'antigues expedicions.
☐ Els esquimals feien crits estridents perquè estaven emocionats.	☐ Els esquimals feien crits de guerra.

7 El comandant Peary explica, a la seva manera, la ruta que han de fer a l'esquimal Seegloo, el convida a afegir-se a l'expedició i li demana tres coses que necessiten. Completa la ruta i confecciona la llista.

RUTA PREVISTA

Venim de _____ per tornar a intentar arribar _____ nord. Igual que l'última vegada, el viatge durarà _____ any.

Primer anirem cap al nord amb _____.

Després, passarem _____ a bord.

I a _____ sortirem amb _____ cap al pol, damunt del _____.

Llista de coses

8 JOC DEL NAUFRAGI. 1r. Anàlisi de la situació en què us trobeu.

El vostre vaixell s'ha enfonsat i uns quants passatgers heu arribat a una illa deserta on heu de passar uns dies o uns mesos fins que us rescatin. De l'aigua en podeu recollir uns quants objectes flotants, però només us en podeu quedar tres.

2n. Llista d'objectes que podeu escollir per poder sobreviure.

1 Un equip complet de pesca.	16 Tres jocs de cartes.
2 Dues pales i dos pics de jardineria.	17 Un gat siamès.
3 Tres raquetes de tennis i vint pilotes.	18 Material de tocador i de bellesa.
4 Dues guitarres.	19 Llavors de diverses classes de vegetals.
5 Vint pastilles de sabó.	20 Un ordinador.
6 El quadre de la Gioconda.	21 Cinc armaris plens de roba.
7 Una vaca i un toro.	22 Fotografies de persones estimades.
8 Cent caixes de conserves assortides.	23 Un fusell i cent bales.
9 Cent llibres de literatura clàssica.	24 Un equip de pintures a l'oli.
10 Un jeep nou.	25 Un MP3 amb bona música.
11 Una barca de rem.	26 Material per fer un reportatge fotogràfic.
12 Deu barres de metall.	27 Dues tendes de campanya de tres places.
13 Cent caps de llumins.	28 Una bateria de cuina.
14 Un cavall de sis anys.	29 Cinc caiacs dobles.
15 Una farmaciola.	30 Una motxilla amb entrepans.

3r. Regles del joc.

- ▶ Organitzeu-vos en grups de quatre i per parelles seleccioneu tres objectes. Després el grup ha de saber discutir i raonar quins tres objectes decideix escollir dels sis possibles.
- ▶ Seguiu el mateix procediment enfrontant-vos amb un altre grup de vuit companys i seguiu els raonaments necessaris per defensar que us quedeu amb els tres objectes que ja teníeu seleccionats.

IMPORTANT: parleu d'un en un i faciliteu la possibilitat que tots pugueu expressar-vos.

4t. La finalitat és aprendre a raonar i acceptar les opinions dels companys si els raonaments són encertats per aconseguir l'objectiu de la supervivència.

5è. A mesura que els grups es vagin fent nombrosos, demaneu a l'adult que moderi la discussió.

1 Explica què volen dir les expressions d'aquestes frases.

▶ Semblava que el *Roosevelt* s'obrís pas «per una bola de cotó immensa».

▶ Els cordatges deixats anar «formaven tot de teranyines». Un autèntic caos.

▶ En qualsevol moment la banquisa podia trencar «la nostra closca de nou».

▶ El vaixell va vibrar «com la corda d'un violí».

2 Relaciona les frases i coneixeràs els costums dels gossos que havien d'arrossegar els trineus i, concretament, d'en Tauró.

Menjar és una de les principals alegries

el seu esport favorit!

I robar el menjar als companys,

el campió del món de la disciplina, en Tauró.

En aquella canilla hi havia

negres les orelles.

Un gos gris que només tenia

dels gossos esquimals.

▶ Si t'agraden els gossos i la seva companyia explica la relació que hi tens. Si no t'agraden, raona per quin motiu.

- 3 Quan van arribar al nord del Canadà, van trobar un exèrcit amenaçador d'icebergs. Què en saps, dels icebergs? Consulta al diccionari què són.

► Ordena per saber què passava quan el *Roosevelt* s'enfrontava a un iceberg:

- I llavors els homes sentien com les juntes patien.
- I s'hi obria un camí.
- La proa blindada separava els blocs de gel.
- Però quan el vaixell forçava el pas entre els dos monstres massa grossos, el buc de fusta quedava comprimit i craaaac!

- 4 Els dos professors de l'expedició organitzaven jocs perquè els homes no pensessin en els perills. Ara, juga a jocs semblants amb els teus companys.

JOC DELS MUTS

Una persona neutral fa una llista de paraules perquè les vagin endevinant la resta de companys, a mesura que d'un en un les representen amb mim o gestos.

Dinàmica del joc

- 1r. Una persona ha de fer una llista amb paraules conegudes i que tinguin la possibilitat de ser representades, o bé l'entorn en què es fan servir.
Per exemple: cassola, llibre d'aventures, llençol...
- 2n. La resta de jugadors ha d'escollir a la sort, o simplement acceptant un voluntari, la primera persona que començarà a fer la representació d'una paraula.
- 3r. Aquesta primera persona s'adreçarà a qui té la llista perquè li digui una paraula en veu baixa.
- 4t. La persona a qui li han dit la paraula representa amb gestos el significat de la paraula davant de la resta de companys.
- 5è. Els nois van dient noms que s'ajustin a la descripció representada; qui l'endevini agafarà el torn per saber la paraula següent i representar-la.

1 Identifica el lloc que descriu el text i escriu-ne el nom.

«Era un lloc cobert de neu i desert i escombrat per vents glacials, a l'extrem nord del Canadà. Era un dels caps situats més al nord. Més enllà no hi havia terra, només un mar immens cobert de gel, l'oceà Àrtic. Hi feia un sol tímid i una temperatura de quinze graus sota zero.»

► Explica quina roba portaries si hi haguessis d'anar.

► T'agraden els llocs on fa fred? Per què?

2 Busca en una enciclopèdia informació sobre els rens. Comparteix-la amb els companys.

Els rens

- 3 Matthew explica com va ser la seva infantesa. Raona què és el que t'ha cridat més l'atenció, ja sigui per comparació amb la teva infantesa o perquè en aquella època en què Matthew va viure les coses eren molt diferents.

Jo vaig néixer a Maryland el 1866, tres anys després de l'abolició de l'esclavitud. Els meus pares eren uns pobres parcers, i ja no en recordo ni la cara. Tots dos van morir quan jo era petit. Després de viure uns quants anys a casa d'un oncle, als dotze anys em vaig enrolar com a grumet en un veler. Vaig passar tota l'adolescència embarcat, de punta a punta de món. Dic tot això per explicar que vaig anar molt poc a l'escola. Vaig aprendre a llegir molt tard i encara tinc dificultats per fer segons quins càlculs.

- 4 Entre els esquimals, el valor d'un home es mesura per la seva capacitat de sobreviure a l'Àrtic i, per tant, de conduir trineus, de caçar o de construir un iglú. Nosaltres, a la nostra cultura, valorem que sigui treballador, responsable, que li agradi llegir, que sigui divertit... Escriu què valores d'un amic i d'una amiga.

AMIC

AMIGA

- Per què creus que les diverses cultures valorem les coses de manera diferent?

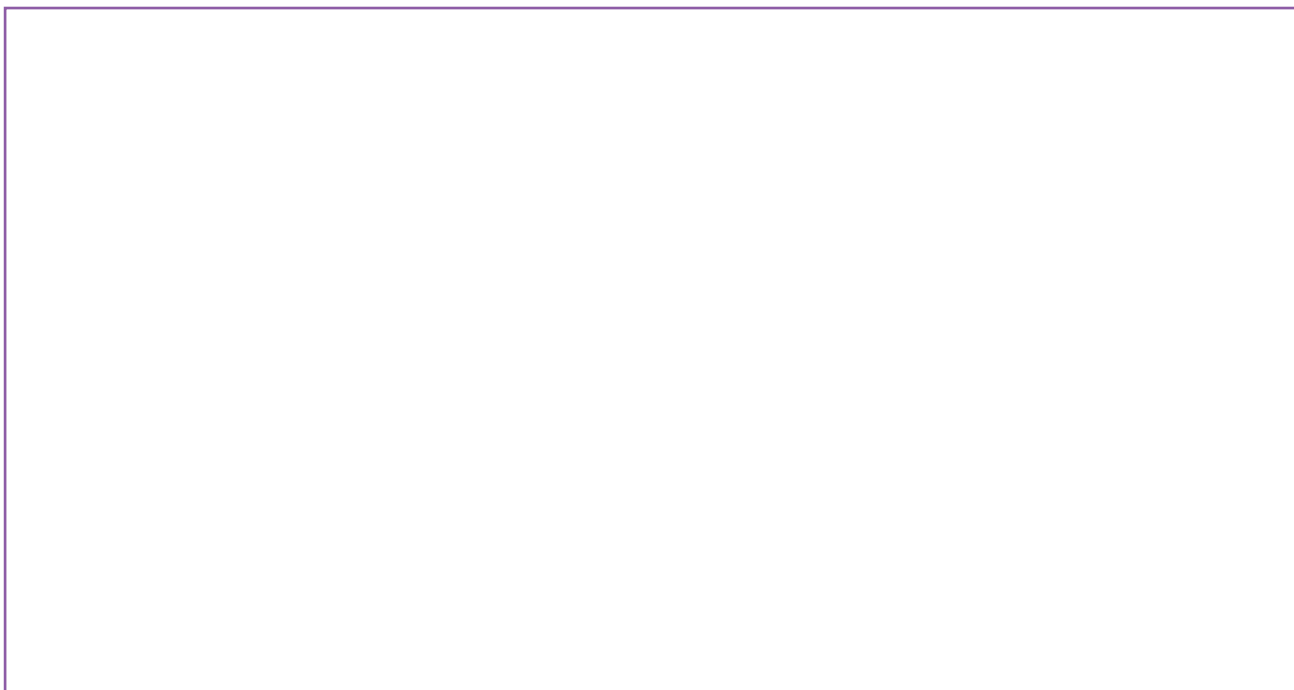
1 Dibuixa com era la cabina on dormia Matthew en el vaixell.

La meva cabina era petita però pràctica.

Al fons, a prop del buc, hi havia el llit. A sota, un bagul amb roba que s'obria aixecant el llit. A la dreta, en entrar, una planxa de fusta feia de taula. Per guanyar espai, es podia plegar contra la paret. A les estanteries, els meus llibres.

A sobre de la taula, hi havia clavat la fotografia de la meva esposa, la Lucy.

Tenia un calendari publicitari amb una noia jove rossa pintada que pescava amb canya en un paisatge campestre. Cada dia de l'hivern polar, per ser conscient del temps que passava, ratllava la data corresponent.

▶ La trobes comfortable?

▶ Descriu com és la teva habitació.

2 L'hivern va ser llarg i el temps passava lentament i, durant aquests dies, Matthew escrivia en una llibreta d'espiral les coses especials que passaven.

▶ Per què escrivia Matthew?

- Perquè volia aprendre l'ofici de periodista.
- Perquè volia recordar-se de les coses que succeïen.
- Perquè sabia que es faria ric venent les notícies.

▶ Què li van explicar els esquimals de la Lluna i el Sol?

- Que la Lluna aquí es veu més grossa que a Amèrica.
- Que la Lluna vol festejar amb el Sol.
- Que la Lluna és una noia jove que fugí de l'admirador, el Sol.

▶ Què és la nit polar?

- Una nit en què fa molt fred i estan entre -30 i -45 graus.
- Una nit que aprofiten per anar a caçar amb els trineus.
- Una època en què el Sol no apareixerà més fins al cap de cinc mesos.

3 Aquest és el *Roosevelt*, el vaixell de l'expedició que va fer construir el comandant per a l'ocasió.

▶ Quines eren les quatre novetats que van permetre que arribés al més al nord possible.

1 Ordena la frase per saber com era l'immens oceà Àrtic per on viatjava l'expedició.

de gel	i	esquerdat	cobert	en moviment	d'una capa
--------	---	-----------	--------	-------------	------------

L'oceà Àrtic estava _____

2 Explica com és una banquisa per entendre la dificultat que representava anar-hi amb trineu.

turons	força	blocs de gel	arestes
s'esquerda	banquisa	corrents	

La _____ no és cap pista de patinatge, llisa i dura, sinó que està formada per una infinitat de _____, grossos com una taula o com una casa, que es veuen empesos pels _____, que fan _____ els uns contra els altres, que s'aixequen, que formen _____ d'uns quants metres d'alçada, milers de _____ que cal superar. La banquisa es mou, _____, canvia. Té vida pròpia. I la banquisa no ens volia.

3 Com t'imagines aquests paratges, emocionants o massa perillosos? Per què?

► Quin trineu t'agradaria compartir, el de Matthew, el de Peary, el del professor Marvin, el del capità Bob que va d'avançada amb Borup...?

- 4 Els gossos eren molt importants a l'expedició. Saps com s'organitzaven els vuit gossos per demostrar qui era el cap de la gossada del trineu?

- 5 Ordena els textos per seguir el fil de l'expedició.

- Nosaltres seguïem les traces mig esborrades amb els trineus sobrecarregats.
- Després de cada hora de marxa, m'aturava una estona per deixar descansar els gossos.
- Un grup havia sortit d'avançada i obrien la ruta cap al nord amb trineus menys pesants.
- Vuitena hora de marxa, primeres rampes, el nas gelat i ganes d'arribar; a un quilòmetre de distància, vaig veure dues cúpules blanques sobre la banquisa.

► Què són les dues cúpules blanques sobre la banquisa? _____

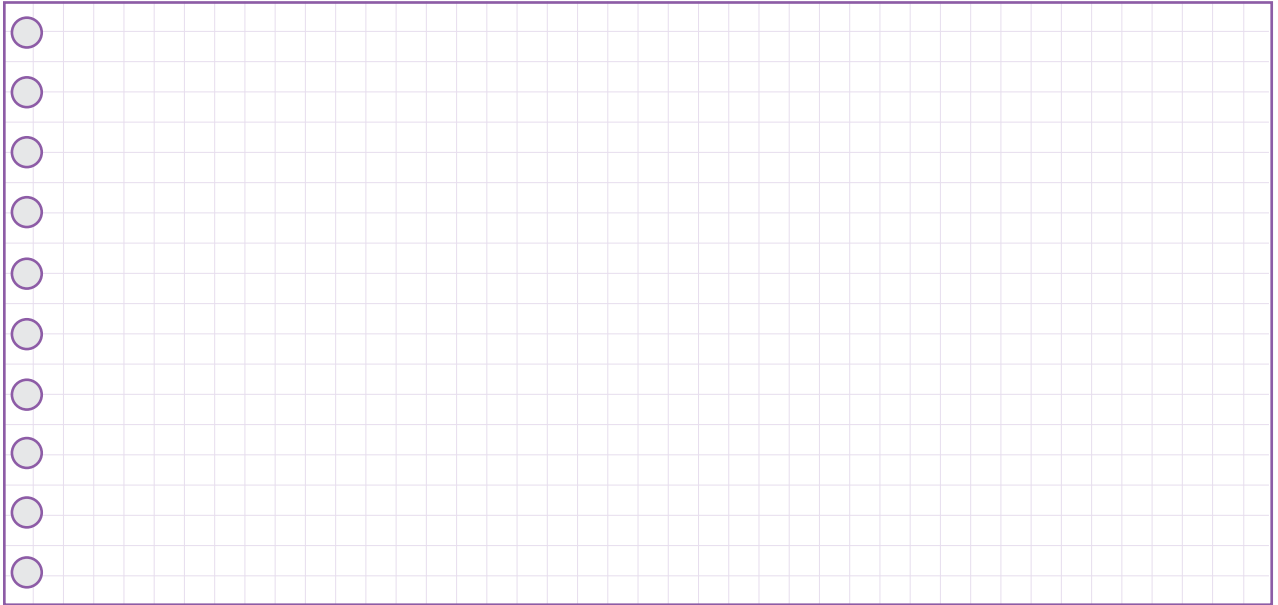
- 6 Comenta el que Matthew escriu en el seu diari de bord quan fa el balanç de la jornada.

25 quilòmetres en vuit hores. No era res d'extraordinari, però tenint en compte les condicions atmosfèriques i el terreny desastrós, estava satisfet. Encara ens quedaven 725 quilòmetres per arribar al pol. Un mes de marxa, a aquest ritme.

Cada minut perdut reduïa les reserves d'aliment i les possibilitats d'arribar al pol.

- 1 La portadeta del capítol ens informa amb què es trobaran els exploradors a partir d'ara. Fes de Matthew Henson i escriu en el diari quin perill t'imagines que van haver d'afrontar amb la banquisa i com van reaccionar.

Sisè capítol
Els perills de la banquisa

- Després de llegir el capítol, digues quin entrebanc van haver de superar.

- 2 L'espera perquè les fractures de gel es tornessin a gelar era interminable i el fantasma de Tornarsook va tornar a aparèixer. Recordes què representa Tornarsook per als esquimals i en quin entorn es mou? Ho vas començar a llegir al capítol tres. Relaciona aquests fragments.

Els esquimals viuen a la costa

feia embogir els esquimals.

L'interior és el país dels mals esperits i del terrible Tornarsook,

i troben que l'interior és una regió misteriosa.

El fantasma de Tornarsook

en forma de tempesta de neu o d'animal.

Tornarsook es pot manifestar

el Gran Diable en persona.

- 3 Passa una bona estona amb els teus companys jugant i entretenint-vos com si estiguéssiu esperant que la banquisa s'unís.

JOC DE CONSTRUIR HISTÒRIES INCREÏBLES

Comença un noi a dir una acció i el del costat una altra... fins a tenir-ne quatre o cinc. Per exemple: menjar-escriure-córrer-dibuixar

En un temps determinat, cada participant imagina una petita història en la qual apareguin totes les accions en el mateix ordre i sense cap altra de nova. Passat el temps, cadascú diu als altres la frase que s'ha inventat.

Per exemple: En Manel es **va menjar** un préssec abans d'**escriure** la carta i el suc li **corria** braços avall com l'infant que **dibuixava**.

- 4 En el diari de Matthew hi podem llegir: «5 de març, al migdia, aparició del sol damunt l'horitzó, just al sud, durant uns quants minuts. És la primera vegada que el veig en cinc mesos. Quina alegria!»

- Sabries viure tant de temps sense la companyia, la llum i l'escalfor del sol? Per què?

- Com que segur que coneixes la cançó infantil *Sol, solet, vine'm a veure*, ara podries aprendre aquest poema de Joan Maragall i fer-ne un dibuix.

Sol, solet

*Quan jo era petit
vivía arraulit
en un carrer negre.*

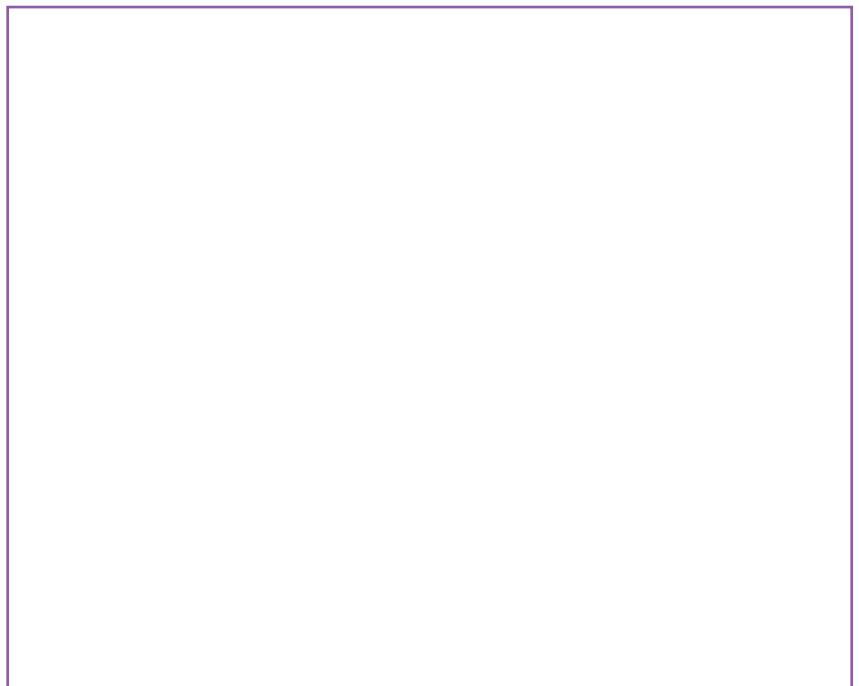
*El mur hi era humit,
pro el sol hi era alegre.*

*Per lla Sant Josep
el bon sol, solet
lliscava i lluia
pel carreró estret.*

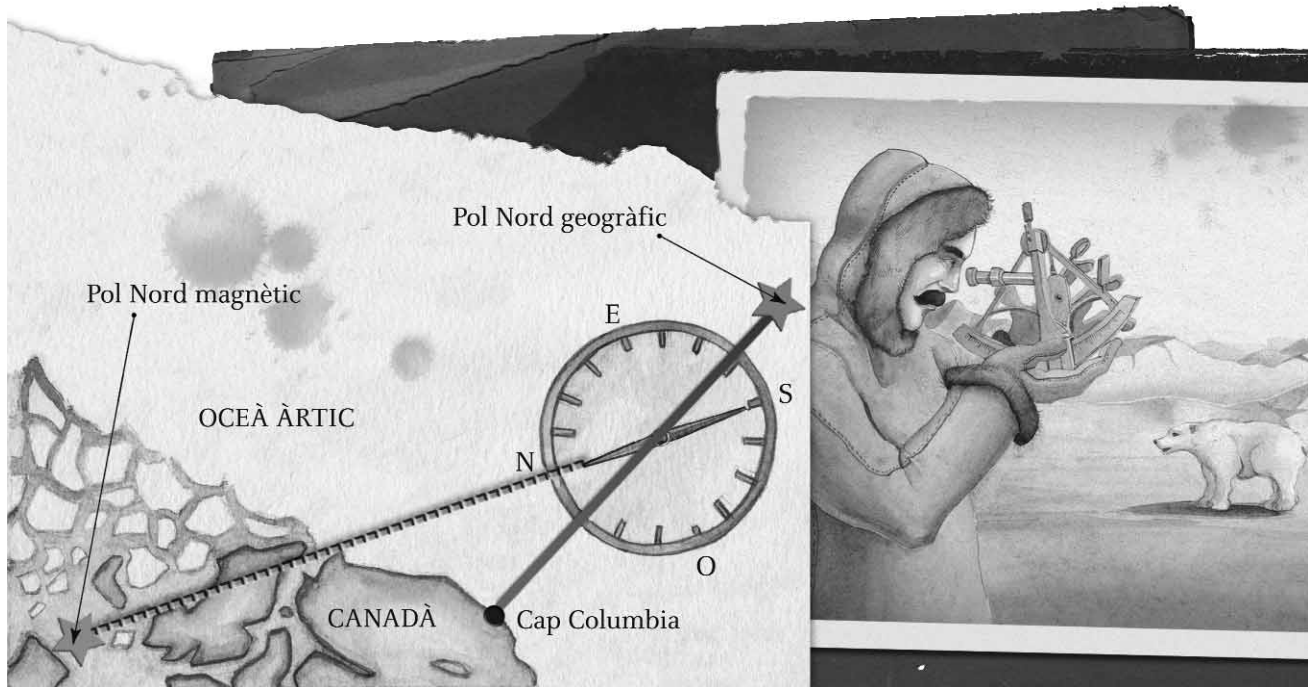
pro: però

lla: allà

Joan Maragall

- 1 Observa la il·lustració i fixa't on són indicats el pol geogràfic i el pol magnètic. Explica què en saps.

- Quina distància els separa?

- Quin pol marca l'agulla d'una brúixola?

- Qui va arribar per primer cop al pol magnètic? Quin any?

- Virtualment, què hi passa pel pol nord geogràfic?

- Per anar al pol nord geogràfic, respecte al pol magnètic, quina direcció haviem de prendre?

- Saps què és una brúixola? Si et fa falta, consulta-ho al diccionari.

2 Del cap Columbia n'havien sortit set equips d'exploradors, però tots sabien que només dos intentaríen arribar al pol. Per què van tornar cap al vaixell, els equips?

SÍ NO

Perquè les reserves de menjar i d'alcohol disminuïen.		
Perquè alguns expedicionaris estaven fatigats i preferien tornar.		
Perquè les discussions entre ells eren massa freqüents i si eren menys s'evitaven més.		
Perquè quan els trineus quedaven lliures de càrrega, uns quants homes i uns quants gossos van resultar innecessaris.		
Perquè molts trineus es van espatllar.		
Perquè, davant l'escassetat d'aliments, era superflu alimentar boques inútils quan la seva ajuda era innecessària.		

► Com reacciones quan esperes poder fer una cosa i algú no te la deixa fer?

► Com reacciones quan esperes poder fer una cosa i ho aconsegueixes?

► Fes una llista de paraules o expressions que exemplifiquin alegria o enuig.

ALEGRIA

ENUIG o CONTRARIETAT

- 1 Imagina't que ets un periodista que ha seguit l'expedició i, en arribar a l'últim tram, has d'enviar a la teva agència un article comunicant que ja s'arriba a l'esprint final. Dóna informació de les persones que aconseguiran l'objectiu, del temps que falta, de la distància, de les esperances d'aconseguir l'objectiu... i titula la notícia.

Blank lined area for writing a news article.

- 2 Digues a qui fan referència les reflexions que fa Matthew Henson: al comandant Peary o a ell mateix.

Mostrava els ulls petits i grisos, concentrats.	
Feia lliscar els monyons per terra, com si patinés. Quina voluntat més admirable!	
Intentava caminar com un autòmat. No podies pensar ni en els dolors ni en els quilòmetres que faltaven.	
Des de feia un mes que havia envellit deu anys; la fatiga extrema aprofundia els trets de la cara i tenia les galtes cobertes d'esquerdes.	
Pensava en coses positives que em feien avançar: la victòria tan a prop, l'honor dels negres.	
Em sentia orgullós d'ajudar-lo a arribar al pol.	
Es mereixia més que ningú arribar al pol.	

3 Explica què has pensat i quina sensació has tingut mentre llegies aquest paràgraf.

Un espetec sec.

Inquiet, vaig fer una ullada al gel. Em trobava al mig d'una fractura coberta d'una capa gelada. Per una fissura pujava una bombolla d'aigua.

Vaig empènyer el trineu amb totes les meves forces. Just en el moment en què accelerava, el gel es va partir sota els meus peus. Em vaig enfonsar en un forat d'aigua. Com que jo tancava la marxa, els altres eren molt lluny, al davant. Estava sol. L'aigua m'arribava al pit. Tot anava molt de pressa, però em feia la sensació de viure-ho a càmera lenta. Veia clarament el que em passava: estava a punt d'ofegar-me. Malviatge! No, no em volia morir!

4 Matthew Henson reflexiona i se sent orgullós que entre l'equip hi hagués quatre esquimals, un blanc i un negre. Què opines del que va pensar?

«Tots som diferents, tots complementaris. Un treball d'equip magnífic.»

► Què ha aportat cadascú a l'èxit de la conquesta del pol?

Els esquimals

ho ha organitzat i ho ha dirigit tot.

Peary, l'home blanc,

ha fet de lligam entre els uns i els altres.

Henson, l'home negre,

han aportat els seus coneixements del fred i la seva força física.

5 Com interpretes la reacció freda del comandant Peary un cop van comprovar que eren al pol nord?

- 1 Interpreta els pensaments de Henson quan parla del silenci i t'adonaràs que no té el mateix significat la paraula *silenci* en els dos casos. Explica'n el significat.

«Havíem vençut el pol nord, però no me'n podia alegrar. El preu era massa alt: el silenci definitiu del professor Marvin, després del silenci de Peary, que encara no entenia.»

El silenci del professor: _____

El silenci del comandant Peary: _____

- 2 Les persones ens relacionem i actuem de maneres molt diferents.

- ▶ Marca com definiries les relacions que va establir Henson amb els esquimals.

d'amistat d'interès professional de compromís obligada

d'estima distant sincera d'ajuda responsable

- ▶ Marca com definiries les relacions que va establir Peary amb els esquimals.

d'amistat d'interès professional de compromís obligada

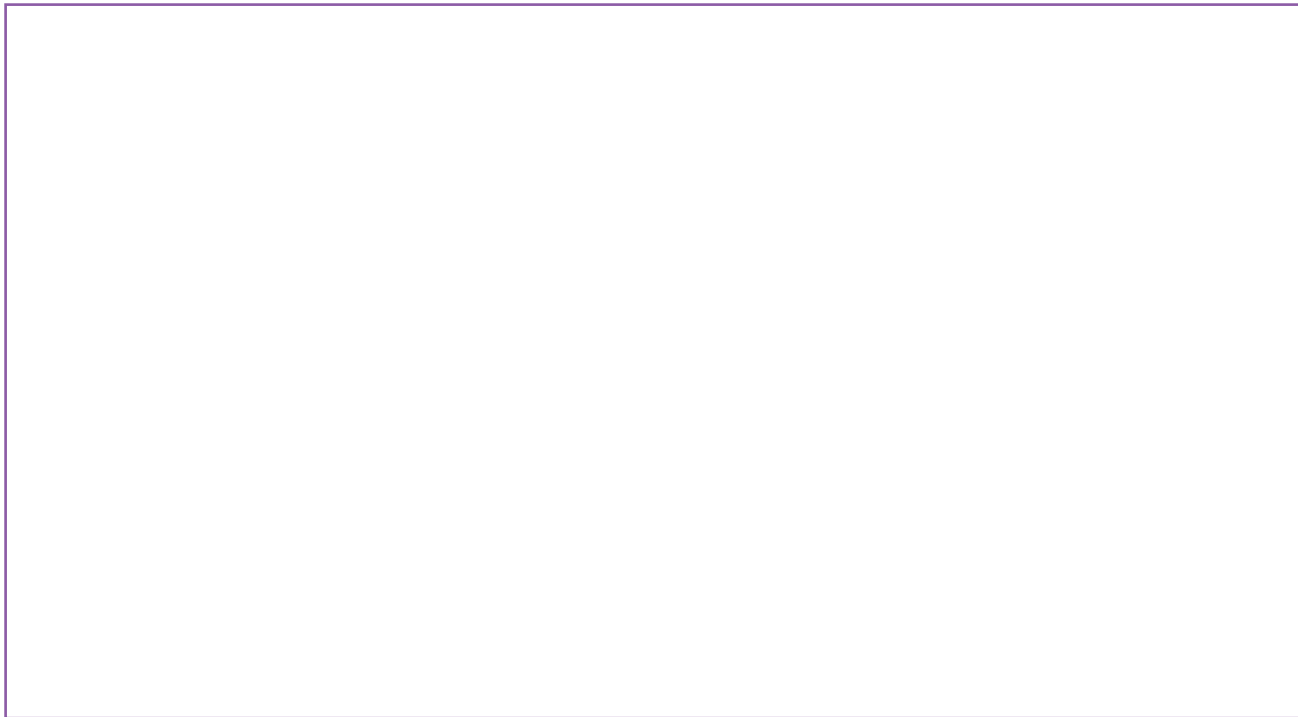
d'estima distant sincera d'ajuda responsable

- ▶ Marca com definiries la teva relació amb el teu millor amic o amiga.

d'amistat d'interès professional de compromís obligada

d'estima distant sincera d'ajuda responsable

- 3 En el moment de l'acomiadament, pel cap de Henson bullien les imatges de les situacions viscudes i no en volia oblidar cap. Ajuda'l fent un dibuix del que t'hagi cridat més l'atenció: el somriure lluminós d'Ootah, la conducció del trineu per la banquisa, la caça de morses, els seus germans esquimals, les tempestes, els iglús...

- 4 Quan l'expedició va arribar a la civilització van llegir sorpresos els titulars dels diaris.

- De qui estan parlant?

1 A partir d'aquell moment, Frederick Cook i Robert Peary van declarar que havien estat els primers d'arribar al pol nord, però el Congrés americà va nomenar vencedor el comandant Peary. Marca els possibles motius que desacreditaven els arguments de Cook.

- No va portar cap prova de la seva proesa al pol.
- En una altra expedició havia manipulat unes fotos per afirmar que havia fet l'ascensió.
- Un esquimal va negar que l'hagués acompanyat.
- Havia fet trampes en una altra expedició a Alaska.
- No era aventurer ni li agradaven les expedicions.

2 Què pensava Henson quan Robert Peary festejava l'èxit tot sol o a vegades acompanyat del capità Bob?

a	m'he	negre	convertir	tornat	en
---	------	-------	-----------	--------	----

3 Dibuixa Matthew Henson quan al cap de trenta-sis anys li van concedir la medalla de reconeixement.

4 Com va valorar Henson, a partir del reconeixement que li va atorgar el Congrés, el temps que havia transcorregut? Relaciona.

El temps necessari

anar a les mateixes escoles que els blancs.

El temps d'admetre

perquè la manera de veure els negres canviés una mica.

El temps perquè els negres poguessin

a lluitar pels seus drets.

El temps per poder passejar

que un negre pot tenir valor i força d'esperit.

El temps perquè els negres comencessin

els negres creguessin una mica en ells mateixos.

El temps perquè

pels mateixos parcs públics que els blancs.

5 Explica alguna situació viscuda que, per senzilla que sigui, et provoqui satisfacció i orgull, com li va provocar a Matthew Henson la seva gesta.

No sé si la meva petita història del pol nord ha servit de res, si ha contribuït a canviar mentalitats, a mostrar que negres i blancs tenen el mateix valor. Però si fos el cas, em sembla que em podria sentir orgullós de mi mateix, orgullós del que vaig fer.

6 Fes una descripció que expliqui la manera de ser de Henson, tal com tu l'has interpretada.

- 1 L'aportació dels costums dels esquimals va ser indispensable perquè l'expedició tingués èxit. Consulta el quadern de documentació per obtenir-ne més informació.

gossos

caiaç

trineus

Per desplaçar-se pel gel, feien servir _____ tirats per _____. I navegaven per l'aigua amb _____.

ossos

pells

greix

carn

La _____ dels animals els servia per menjar, les _____ per vestir-se, el _____ per escalfar-se i il·luminar-se, els _____ per fabricar hams.

pantalons

botes

manyoples

abric

Per protegir-se del fred portaven _____ i _____ de foca, _____ d'ós i _____ de guineu.

estiu

hivern

iglús

tenda

A l' _____, quan sortien a caçar, dormien en _____ fets de neu. I a l' _____, en una _____ de pell.

fills

llum d'oli

caçava

roba

El pare _____. La mare criava els _____, fabricava la _____ i vigilava que el _____ no s'apagués mai.

- Saps com viuen avui dia? Encara mantenen els seus costums?

2 Observa la fotografia de l'arribada al pol i, com si en fossis un dels protagonistes, imagina la sensació que tindries per haver aconseguit arribar-hi. Explica-la.

► Digues amb quines persones hauries volgut compartir l'expedició i què hi hagués aportat cadascuna.

_____ perquè _____

_____ perquè _____

_____ perquè _____

3 Inventa't una història amb els personatges de les fotografies i l'entorn on es troben.

FITXA DEL LLIBRE

Títol: _____

Autor: _____

Il·lustrador: _____

Editorial: _____

PERSONATGES

- Relaciona cada expedicionari amb l'afirmació que hi fa referència. Escriu el número o el nom al lloc corresponent.

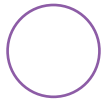
1 Doctor Goodsell

4 Professor Ross Marvin

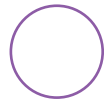
2 Capità Bob

5 Borup

3 Professor McMillan

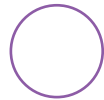
Tenia 23 anys i cara de nen, era el benjamí de l'expedició.

Era tranquil i pacient. Li agradava molt l'astronomia.

Era el seu primer viatge àrtic; sempre es mostrava alegre.

Era un autèntic felí. Amb 33 anys, era tranquil com un gat, però ràpid com un lleopard, musculós com un tigre i dominador com un lleó.

Organitzava jocs i competicions perquè l'espera fos més lleugera.

- Explica una anècdota o situació que manifesti la bona relació que tenien Henson i Ootah.

TEMA

- ▶ Marca les temàtiques que t'han interessat més.

☐	Les aventures i l'esforç per sobreviure per la banquisa.
☐	El tractament que es fa de les persones negres.
☐	Les reflexions que fa Henson al llarg del relat.
☐	La informació dels costums i la cultura dels esquimals.
☐	Conèixer la glòria del comandant Peary.

LA NOVEL·LA HISTÒRICA. ANTROPOLOGIA

- ▶ Recorda qui són els protagonistes d'aquest diàleg i en quin moment té lloc.

-Miy...	(...)
-Què?	-Espera! T'hi vas comprometre, i ara comptem amb tu! No tens ganances d'arribar al pol nord?
-T'he de dir una cosa.	-Què hi ha per veure, allà?
-Què?	-No ho sé, no ho sap ningú. Encara no hi ha arribat mai ningú.
-No t'enfadis, però me'n torno al vaixell.	-Doncs per què hi anem?
(...)	-Per ser els primers!
-O sigui que tu, el més valent, tens por d'una mica d'aigua?	-I de què servirà, això?
-Para, Miy! No és "una mica d'aigua", i tu ho saps molt bé!	

- ▶ Per què creus que són tan diferents els punts de vista dels americans i dels esquimals?
-
-

VALORACIÓ DEL LLIBRE

☐	Molt bo	☐	Bo	☐	Regular
--------------------------	---------	--------------------------	----	--------------------------	---------

- ▶ Recomanaries aquest llibre als teus amics? Per què?
-